

อาคารประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ทหาร

เป็นอาคารทรงแปดเหลี่ยม มีลักษณะคล้ายป้อมหอรบสมัยโบราณภายในมีการจัดแสดง ๔ ชั้น ดังนี้

การจัดแสดงชั้น ๑

เป็นการจัดแสดงหุ่นจำลองเหตุการณ์ที่กองทัพไทยได้ไปปฏิบัติการรบครั้งสำคัญ ๕ เหตุการณ์ คือ สงครามโลกครั้งที่ ๑ กรณีพิพาทอินโดจีนฝรั่งเศส สงครามมหาเอเชียบูรพา สงครามเกาหลี และ สงครามเวียดนาม ภายในแต่ละส่วนจัดแสดงประกอบด้วย รายละเอียดของแต่ละเหตุการณ์ การฉายวีดิทัศน์ ระบบมัลติมีเดีย และหุ่นจำลองขนาดเท่ากับบุคคลจริงใส่ชุดในขณะปฏิบัติการรบ รวมทั้งมีอาวุธที่ปลดประจำการแล้วนำมาร่วมในการจัดแสดง

อาคารประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ทหาร ชั้น ๑

โถงด้านหน้าภายในอาคาร มีการจัดแสดงแท่นประกาศเกียรติคุณของนายทหารชั้นผู้ใหญ่ และ นายทหารที่ได้เข้าร่วมรบในสมรภูมิต่างๆ รวมทั้งพระประวัติของ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวิภาวดีรังสิต ซึ่งถูกผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ยิงทะเลลุเฮลิคอปเตอร์โดนพระองค์ ทำให้พระองค์ท่านสิ้นพระชนม์ เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๒๐

การเดินทางชมการจัดแสดงชั้นที่ ๑ เดินวนรอบตามเข็มนาฬิกาภายในอาคารโล่เรียงตาม พ.ศ. ที่เกิดเหตุการณ์ ดังนี้

ครุฑไม้ เป็นครุฑประจำเรือหลวงสุโขทัย

เกร็ดเสริม

- ครุฑจะประดับที่หัวเรือหลวงทุกลำ ถือเป็นอุดมคติในศาสนาพราหมณ์ – ฮินดู ที่เป็นพาหนะของพระนารายณ์ อันเป็นบุคคลาธิษฐานของพระมหากษัตริย์ในอุษาคเนย์ (บุคคลาธิษฐาน คือ การแปลสิ่งที่มองไม่เห็นด้วยสัมผัสทั้ง ๕ หรือเรียกว่า นามธรรม)

สงครามโลกครั้งที่ ๑

ชนวนเหตุของสงครามโลกครั้งที่ ๑ เกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ.๒๔๕๗ เมื่ออาร์ชดยุก ฟรานซิส เฟอร์ดินันด์ รัชทายาทแห่งออสเตรีย – ฮังการีและพระชายา ถูกนักเรียนชาวเซอร์เบีย ชื่อ ปรีนชิป ลอบปลงพระชนม์ขณะเสด็จประพาสเมืองซาราเจโว แคว้นบอสเนีย เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๕๗ และลุกลามจนกลายเป็นชนวนสงครามระหว่างประเทศท่ามกลางทวีปยุโรป ซึ่งประกอบด้วย เยอรมัน ออสเตรีย-ฮังการี บัลกาเรีย และตุรกี ซึ่งเรียกว่า “ฝ่ายมหาอำนาจกลาง”

ฝ่ายหนึ่ง กับประเทศ ฝรั่งเศส รัสเซีย อังกฤษ เบลเยียมและเซอร์เบีย รวมกัน ซึ่งเรียกกันว่า “ฝ่ายสัมพันธมิตร” อีกฝ่ายหนึ่ง ต่อมาสงครามได้ขยายขอบเขตลุกลามจนกลายเป็นสงครามโลก ครั้งที่ ๑ โดยมีประเทศต่างๆ ทั้งในทวีปยุโรป เอเชีย และอเมริกา เข้าร่วมในสงครามด้วย

การเข้าร่วมสงครามของประเทศไทย ระยะเวลาเริ่มแรกได้ประกาศเป็นกลาง ไม่เข้าร่วมกับฝ่ายใด ต่อมาพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงใช้พระปรีชาสามารถพิจารณาเหตุการณ์อย่างละเอียดรอบคอบ และทรงหารือในการประชุมเสนาบดีเห็นชอบร่วมกัน (ถ้าในสมัยปัจจุบันการจะส่งกำลังทหารออกปฏิบัติการนอกประเทศ จะต้องผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี) แล้วจึงตัดสินพระทัยเข้าข้างฝ่ายสัมพันธมิตร และประกาศสงครามกับเยอรมัน และออสเตรีย ฮังการี เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม พ.ศ.๒๔๖๐

ประเทศไทยส่งกำลังทหาร เข้าช่วยร่วมรบประกอบไปด้วย กองทหารบก ๓ กองบินทหารบก กับอีกหนึ่งหน่วยพยาบาล โดยอยู่ในบังคับบัญชาของ พันเอก พระเฉลิมอากาศ สุวรรณประทีป

ตรงโถงทางเข้ามีพระบรมสาทิสลักษณ์ ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงक्रमมมหาพิชัยยุทธในขณะที่ประกาศเข้าร่วมในสงครามโลกครั้งที่ ๑ พระหัตถ์ซ้ายทรงถือพระแสงดาบ พระหัตถ์ขวาทรงถือข้อชัยพฤษภ ที่พระกรรมทรงทัดดอกกล้าเจียกและใบมะตูม เป็นการถือให้มีชัยชนะ ส่วนที่ได้ฝ่าพระบาทนั้นทรงประทับเหยียบใบฝรั่ง(เป็นประวัติศาสตร์บอกเล่า) ไว้เพื่อเป็นการถือเคล็ดที่เราไปรบกับพวกฝรั่งนั่นเอง

มีการจัดแสดงเหตุการณ์ หุ่นจำลองทหารอาสา(กองทหารบก ๓ กองบินทหารบก) ณ ถนนฌองอาลีเซ กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส เมื่อ ๑๔ กรกฎาคม พ.ศ.๒๔๖๒ และยังมีการเดินทางสนามอีก ๒ ประเทศ คือ กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ เมื่อ ๑๙ กรกฎาคม พ.ศ.๒๔๖๒ และกรุงบรัสเซล ประเทศเบลเยียม เมื่อ ๒๒ กรกฎาคม พ.ศ.๒๔๖๒

มีการเปลี่ยนแปลงธงชาติไทย จากธงช้าง เป็น ธงไตรรงค์ และโปรดเกล้าฯ ให้จัดธงชัยเฉลิมพลสำหรับกองร้อยทหารบกและกองบินทหารบกขึ้น

เกร็ดเสริม

๑. ผู้นำขบวนเดินสวนสนามผ่านประตูชัย ณ ถนนฌองอาลีเซ กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส คือ พันโท พระอาสาสงคราม (ต๋อย หัสติเสวี)

๒. แทนรูปดอกบัวจำลอง สร้างขึ้นเพื่อเป็นเครื่องหมายแสดงให้ทราบว่า เป็นสถานที่ฝังศพทหารอาสาของไทยที่เสียชีวิตในสงครามโลกครั้งที่ ๑ ในยุทธบริเวณ ต.ดาญูเบคูร์ท ประเทศ

ฝรั่งเศส ในประเทศไทยมีการสร้างจำลองเพื่อเป็นที่ระลึกของทหารอาสาที่เข้าร่วมรบ ๒ แห่ง คือ กรมสรรพาวุธทหารบก กทม. และสวนสาธารณะบุษบา จ.พิจิตร

กรณีพิพาทอินโดจีน

สาเหตุการเกิดกรณีพิพาทอินโดจีน เกิดจากความบาดหมางระหว่างไทยกับฝรั่งเศส ตั้งแต่ พ.ศ.๒๔๑๐ จนถึง ร.๕ ฝรั่งเศสแสวงหาอาณานิคมและต้องการแผ่อิทธิพลเข้าไปเขมรและลาวนั้น เกิดขึ้นในขณะที่สงครามโลกครั้งที่ ๒ กำลังดำเนินอยู่ในยุโรป ประเทศฝรั่งเศสซึ่งกลัวว่าประเทศไทยจะเข้ายึดเสียมราฐ พระตะบอง และศรีโสภณ ซึ่งถูกฝรั่งเศสยึดครองไปเมื่อ ร.ศ.๑๑๒ (พ.ศ.๒๔๓๖) ทำให้ฝรั่งเศสยื่นข้อเสนอขอทำสัญญาไม่รุกรานกับประเทศไทย ในขณะเดียวกัน ประเทศไทยซึ่งมี พลตรี หลวงพิบูลสงครามเป็นนายกรัฐมนตรี ได้ยื่นข้อเสนอการปรับปรุงเส้นเขตแดนระหว่างไทยกับอินโดจีนของฝรั่งเศสใหม่ แต่รัฐบาลฝรั่งเศสปฏิเสธและเหตุการณ์ได้ทวีความรุนแรงขึ้น เมื่อฝรั่งเศสได้ส่งเครื่องบินเข้ามาทิ้งระเบิด หลังจากนั้นใช้กำลังทหารเข้าสู้รบกัน

กรณีพิพาทอินโดจีน มีการจำลองเหตุการณ์รบทางเรือของทหารไทยกับฝรั่งเศส เรียกว่า “ยุทธนาวีเกาะช้าง” นับเป็นวีรกรรมครั้งสำคัญของกองทัพเรือไทย ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อเช้ามืดของวันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ.๒๔๘๓ ที่ จ.ตราด เมื่อกำลังทางเรือขนาดใหญ่ของฝรั่งเศส ได้อาศัยความมืด และรุกล้ำเข้ามาทางด้านใต้ของเกาะช้าง และเกิดการยิงต่อสู้กันอย่างรุนแรง ระหว่างเรือลामอตต์ ปีกัด ซึ่งมีระวางขับน้ำ ๗,๘๘๐ ตัน ส่วนเรือหลวงธนบุรีนั้นมีระวางขับน้ำ ๒,๒๐๐ ตัน แต่ก็ยังสามารถยืดหยัดต่อสู้กับเรือของข้าศึกอย่างไม่ลดละ การต่อสู้สิ้นสุดลงเมื่อเรือลामอตต์ ปีกัดของฝรั่งเศสถูกยิงเข้าที่สะพานเรือกลางลำจนได้รับความเสียหาย ต้องล่าถอยออกจากยุทธบบริเวณ และเรือหลวงธนบุรีนั้นถูกยิงจนได้รับความบอบช้ำ ถูกเรือหลวงช้างลากจูงไปเกยตื้นที่บริเวณแหลมงอบและถูกสั่งให้สละเรือเมื่อเวลา ๑๑.๐๐ น.

เกร็ดเสริม

๑. ผู้บังคับการเรือหลวงธนบุรีในขณะนั้น คือ นาวาโทหลวง พร้อม วีระพันธุ์
๒. เรือหลวง มีคำย่อ คือ รล.
๓. พลทหาร ชุน แซ่ฉั่ว พลลำเลียงกระสุนประจำเรือหลวงธนบุรี ถูกสะเก็ดระเบิด แขนขวาขาด แต่ก็ยังปฏิบัติหน้าที่จนเหตุการณ์ยุติ เป็นที่น่ายกย่องสรรเสริญอย่างยิ่ง
๔. ปัจจุบันหอบังคับการเรือจัดแสดงที่ โรงเรียนนายเรือ จ.สมุทรปราการ

สงครามมหาเอเซียบูรพา

สาเหตุของสงครามมหาเอเซียบูรพา เป็นส่วนหนึ่งของสงครามโลกครั้งที่ ๒ ที่เกิดขึ้นในภูมิภาคเอเชียตะวันออก เกิดจากเมื่อประเทศอังกฤษและฝรั่งเศส ประกาศสงครามกับเยอรมนี และเพื่อยุติการรบกับเยอรมนีในสงครามโลกครั้งที่ ๒ ญี่ปุ่นซึ่งเป็นพันธมิตรกับเยอรมนี ได้ส่งกองทัพเข้าไปในอินโดจีนฝรั่งเศส เพื่อใช้เป็นฐานทัพในการส่งกำลังเข้าทำลายอิทธิพลของประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ จีน และเนเธอร์แลนด์

การเข้าร่วมสงครามของประเทศไทย เมื่อเช้าตรู่วันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ.๒๔๘๔ กองทัพญี่ปุ่นได้ยกพลขึ้นบกที่ประเทศไทย รวมทั้งหมด ๘ จุด ส่วน จ.ปัตตานี และ จ.ประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งได้มีการจำลองเหตุการณ์ไว้คือ วิศวกรรมของกองบินน้อยที่ ๕ เมื่อญี่ปุ่นได้ยกพลขึ้นบกที่อ่าวมะนาว ในเวลาเช้าตรู่ ซึ่งเป็นเวลาเดียวกันกับการเข้าโจมตีเพิร์ลฮาร์เบอร์ของสหรัฐอเมริกา การรบที่อ่าวมะนาวนั้น ดำเนินการต่อสู้ด้วยความรุนแรงถึงขั้นตะลุมบอน ทหารเสียชีวิต ๓๙ นาย เด็กและสตรีเสียชีวิต ๒ คน การต่อสู้ดำเนินต่อไปจนถึงเวลาประมาณ ๑๒.๐๐ น. ของวันรุ่งขึ้น จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี และผู้บัญชาการทหารสูงสุดขณะนั้น ได้สั่งให้ยุติการรบ การเปิดฉากสงครามมหาเอเซียบูรพาจึงเกิดขึ้น โดยประเทศไทยเป็นฝ่ายประกาศยินยอมให้ญี่ปุ่นใช้ประเทศไทยเป็นทางผ่านเข้าตีพม่าและมลายูของอังกฤษ ทำให้อังกฤษไม่พอใจและส่งเครื่องบินมาทิ้งระเบิดที่กรุงเทพฯ รัฐบาลไทยจึงประกาศสงครามกับอังกฤษและสหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๔๘๕ และร่วมรบกับญี่ปุ่น

เกร็ดเสริม

๑. กองบินน้อยที่ ๕ (กองบินที่ ๕๓) ปัจจุบันเปลี่ยนเป็น กองบิน ๕ ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๕๒

๒. สงครามมหาเอเซียบูรพา เป็นส่วนหนึ่งของสงครามโลกครั้งที่ ๒

สงครามเกาหลี

ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ยุติลง ประเทศเกาหลีถูกแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน โดยใช้เส้นขนานที่ ๓๘ องศาเหนือ เป็นเส้นแบ่งเขต เกาหลีเหนือมีการปกครองแบบคอมมิวนิสต์ ส่วนเกาหลีใต้ปกครองแบบประชาธิปไตย เนื่องจากนโยบายขยายอิทธิพลของคอมมิวนิสต์ เกาหลีเหนือจึงได้รับการสนับสนุนจากจีนและรัสเซีย ส่งกองทัพเข้ามาเกาหลีใต้ ยึดกรุงโซล นครหลวงของเกาหลีใต้ได้ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๔๙๓ องค์การ-สหประชาชาติจึงได้ขอรับรอง ให้ประเทศสมาชิกส่งกำลังเข้าไปช่วยเหลือประเทศเกาหลีใต้

การเข้าร่วมสงครามของประเทศไทยนั้น ช่วงแรกประเทศไทยส่งเพียงเครื่องบินรบ บริโกลค์เข้าไปช่วยสนับสนุน แต่ทางองค์การสหประชาชาติยืนยันขอรับการสนับสนุนกำลังทาง ทหาร ประเทศไทยจึงส่งทหารเข้าช่วยร่วมรบ ซึ่งส่งกำลังทหาร ๓ เหล่าทัพ และสภากาชาดไทยจัด เจ้าหน้าที่ของสภากาชาดปฏิบัติการเข้าร่วมด้วย

การจัดแสดงเหตุการณ์จำลองในสงครามเกาหลีนั้น เป็นการจำลองการตั้งมั่นอยู่บน เทือกเขาพอร์คชอป ท่ามกลางอากาศที่หนาวเย็นของกองทัพในกรมผสมที่ ๒๑ ภายใต้การบังคับ บัญชาของ พันโทเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ซึ่งทำการรบได้ประมาณ ๑๐ วัน จึงสามารถรบเป็น ผลสำเร็จ นับเป็นการรบที่มีความกล้าหาญ กองทัพสหประชาชาติ จึงได้ให้ฉายาว่า “กองทัพพยัคฆ์ น้อย”

เกร็ดเสริม

๑. ประเทศเกาหลี ได้จัดสร้างอนุสาวรีย์เชิดชูวีรกรรมทหารไทยในสงครามเกาหลี เพื่อเชิดชู เกียรติให้แก่ทหารไทย เป็นประเทศแรก ภายหลังครบรอบ ๕๐ ปี สงครามเกาหลี จึงได้มีการสร้าง อนุสาวรีย์ ให้แก่ทหารสหรัฐอเมริกา

๒. รองเท้าสำหรับลุยหิมะที่ใช้ในสมรภูมิเกาหลี (สวมทับรองเท้าคอมแบททหาร)

สงครามเวียดนาม

เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ประเทศเวียดนามได้มีการแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ เวียดนาม เหนือ และเวียดนามใต้ เวียดนามเหนือมีการปกครองแบบคอมมิวนิสต์ และเวียดนามใต้มีการ ปกครองแบบประชาธิปไตย โดยมีเส้นขนานที่ ๑๗ องศาเหนือ เป็นเส้นแบ่งเขต ผู้นำของเวียดนามเหนือ ได้พยายามที่จะรวมทั้งสองเข้าด้วยกัน โดยส่งกองกำลังเข้าก่อกวน แทรกซึมไปในเวียดนามใต้ รัฐบาล สหรัฐอเมริกาจึงตกใจ ส่งกำลังทหารเข้าปฏิบัติการช่วยเหลือเวียดนามใต้ พร้อมกับประเทศฝ่ายเสรี ๗ ประเทศ ซึ่งมีประเทศไทยรวมอยู่ด้วย สงครามเวียดนามจึงได้เริ่มขึ้น

กำลังทหารของไทยที่ได้ส่งเข้าช่วยร่วมรบในครั้งนี้ คือ หน่วยบินวิคตอรี (VICTORY) หน่วย เรือซีฮอร์ส (SEA HORSE) กองพลทหารอาสาสมัครหรือกองพลเสือดำ กรมทหารอาสาสมัครหรือ หน่วยจงอางศึก

การจัดแสดงเหตุการณ์จำลอง ในสงครามเวียดนาม คือ การรบของหน่วยจางศึก เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๑๐ เวลาประมาณ ๒๒.๐๐ น. ในขณะที่ได้กำลังปฏิบัติการควบคุมเส้นทางถนนสาย สมเกียรติ (สาย ๓๑๙) ซึ่งเป็นถนนยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการป้องกัน กำลังทหารเวียดกง ส่งกำลัง บำรุงเข้าสู่หมู่บ้านฟุกโถ ทหารเวียดกง ได้เริ่มโจมตีฝ่ายไทยโดยใช้เครื่องยิงลูกระเบิดปืนใหญ่ หลังจากนั้นได้ส่งหน่วยทหารราบบุกเข้าโจมตีรอบฐานของฝ่ายไทย การรบในครั้งนี้นับว่าสิ้นสุดลงในเวลา ประมาณ ๐๕.๓๐ น. ด้วยผลการรบ ที่ฝ่ายไทยได้รับชัยชนะ และ เวียดกง ได้ถอนกำลังกลับเมื่อไม่สามารถเข้ายึด ที่มั่นได้

เกร็ดเสริม

๑. ป้ายรำลึกดวงวิญญาณสงครามเวียดนาม เพื่อรำลึกถึงดวงวิญญาณนายทหารและพลทหาร แห่งราชอาณาจักรไทย ที่พลีชีพในสนามรบในยุคสมัยต่างๆ ที่เวียดนาม สถานเอกอัครราชทูตไทย ประจำฮานอย ได้รับมอบจาก กระทรวงการต่างประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เมื่อ ๒ ส.ค. ๕๓

๒. เศษซากอาวุธปืน แสดงให้เห็นถึงผลของอำนาจการทำลายของฝ่ายตรงข้าม

๓. ธงที่จัดแสดงในสงครามเวียดนาม ประกอบด้วย ธงประจำประเทศเวียดนามใต้(สีแดงสลับทอง) ธงกองกำลังโลกเสรี(สีฟ้า) และธงกรมทหารอาสาสมัคร

๔. เครื่องแบบทหารไทยในสงครามเวียดนาม (ที่จัดแสดง) เป็นชุดที่ใช้ปฏิบัติการจริงใน สงคราม ซึ่งได้รับมอบจาก พลเอก มนัส คล้ายมณี (อดีตเจ้ากรมยุทธศึกษาทหาร)

การปฏิบัติการของทหารไทยในการปกป้องอธิปไตย

และความมั่นคงภายในประเทศ

มี ๙ เหตุการณ์ เป็นการต่อสู้ทางอุดมการณ์ทางการเมืองในสมัยสงครามเย็น ๖ เหตุการณ์ และเป็นการต่อสู้เพื่อป้องกันอธิปไตย หรือป้องกันผืนแผ่นดินไทย ๓ เหตุการณ์ เรียงตามลำดับ ดังนี้

การต่อสู้ทางอุดมการณ์ทางการเมือง

ยุทธภูมินาแก พ.ศ.๒๕๑๔

อยู่ที่ อ.นาแก จ.นครพนม มีผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ เข้ามาปลุกระดมมวลชนและขัดขวาง การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รวมทั้งจัดตั้งกองบัญชาการกองทัพปลดแอก มีค่ายพักอยู่บริเวณป่าภูพาน กองทัพภาคที่ ๒ ร่วมกับกองทัพอากาศ ได้หาฐานที่ตั้งของคอมมิวนิสต์ บริเวณยอดเขาภูพาน

ที่ ๖๐๒ เมื่อพิสูจน์ทราบที่หมายแล้ว กองทัพอากาศที่ ๒ ส่วนหน้า ได้ส่งหน่วยจู่โจมลาดตระเวน ระยะไกล ๒ ชุด เข้าดำเนินการเมื่อ ๒๓ ธ.ค. ๒๕๑๔ ได้ปะทะกับผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ จากนั้น ได้ส่งหน่วยจู่โจมมาสมทบอีก ๑ ชุด ผู้ก่อการร้ายได้จู่โจมกองกำลังฝ่ายไทย เกิดการปะทะนาน ๓๐ นาที หลังจากนั้นในวันที่ ๒๖ ธ.ค. ๒๕๑๔ ได้เกิดการปะทะกันอีกครั้ง ผู้ก่อการร้ายฯ ได้ทิ้ง เสบีงอาหารและเครื่องใช้ต่างๆ แล้วหลบหนีไป

จากการตรวจพบค่ายผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ แม้ลักษณะของค่ายจะไม่มี การตัดแปลง อย่างประณีต แต่ก็มีลักษณะค่ายที่ถาวร หลังจากนั้นผู้ก่อการร้ายฯ ไม่สามารถแอบแฝงเข้าไปอยู่ในหมู่บ้านได้

ยุทธภูมิทุ่งช้าง พ.ศ.๒๕๑๐ - ๒๕๑๗

อยู่ที่ อ.ทุ่งช้าง จ.น่าน มีภูมิประเทศเป็นป่าเขาสูงชัน เอื้อต่อการตั้งฐานที่มั่นของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย และเป็นจังหวัดแรกในภาคเหนือที่มีผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ (ผกค.) ปะทะกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ตชด.) เมื่อ ๒๖ ก.พ.๒๕๑๐ ที่บ้านน้ำปาน ต.นาไร่หลวง สถานการณ์มีความรุนแรง กองทัพบกได้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการพิเศษ ที่ ๓๒ เพื่อหาข่าวและช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ห่างไกล

มีการปะทะกันหลายครั้งและต่อเนื่อง แต่ที่สำคัญคือ ธ.ค.๒๕๑๗ ฝ่ายทหารได้รับ รายงานความเคลื่อนไหวของ ผกค. บริเวณบ้านน้ำสออด ทราบว่าเป็นชุมกกำลังใหญ่ จึงจัดชุดปฏิบัติการ ๒ ชุด มี ร้อยโท ณรงค์เดช นันทโพธิ์เดช เป็นผู้บังคับชุด และวันที่ ๑๕ ธ.ค. มีการปะทะกันอย่างรุนแรง ประมาณ ๒๐ - ๓๐ นาที ร้อยโท ณรงค์เดชฯ ถูกสะเก็ดระเบิดอาร์พีจี ได้รับบาดเจ็บ ฝ่ายตรงข้ามเสียชีวิต ๔ นาย บาดเจ็บหลายคนยึดยุทโธปกรณ์ได้จำนวนมาก

ยุทธภูมิตอง

ฐานที่มั่นที่สำคัญของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ที่มีชัยภูมิเอื้ออำนวยที่ดีที่สุดในภาคเหนือ คือ บริเวณเขาค้อ กับ ภูหินร่องกล้า ตั้งอยู่บริเวณรอยต่อ ๓ จังหวัด ได้แก่ พิษณุโลก เพชรบูรณ์ และ เลย ยากต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ผู้ก่อการร้ายฯ เข้ามาแทรกซึมปลุกกระดมชาวเขา และราษฎรตามหมู่บ้านจนถึงขั้นติดอาวุธเป็นกองกำลังขนาดใหญ่ กับทั้งสร้างโรงงานซ่อมสร้าง

อาวุธ โรงพยาบาล ฯลฯ กองทัพอากาศที่ ๓ ได้วางแผนเข้ากวาดล้างและทำลายกองกำลังดังกล่าว หลายครั้งแต่ไม่สำเร็จ

๑๑ มิ.ย. ๒๕๑๙ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ทรงเยี่ยมเยียนทหาร ณ ค่ายสฤษดิ์เสนา จ.พิษณุโลก ในวันนั้นกองทัพอากาศได้ส่งเครื่องบินโจมตีทิ้งระเบิด F-5 ปฏิบัติการโจมตีแต่ถูกกองกำลังติดอาวุธยิงตก เมื่อทรงทราบเหตุการณ์การสูญเสียดังกล่าว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงได้พระราชทานพระบรมราโชบาย (ยุทธศาสตร์พัฒนา) โดยให้ปรับยุทธวิธีใหม่ด้วยการแย่งยึดพื้นที่ทีละน้อย จูงใจให้ราษฎรเข้าไปตั้งรกราก ทำมาหากินให้มั่นคง พัฒนาท้องถิ่น สร้างความเจริญ ซึ่งผู้ก่อการร้ายฯ พ่ายแพ้ต้องละทิ้งพื้นที่

การดำเนินยุทธศาสตร์พัฒนา เริ่มต้นจากกองพันพิเศษ ค่ายสฤษดิ์-เสนา แล้วขยายผลต่อไปทีละน้อย การปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์พัฒนาแม้จะประสบกับอุปสรรคนานัปการ สูญเสียกำลังพลเป็นจำนวนมาก แต่ด้วยจิตใจที่มุ่งมั่น จงรักภักดีต่อล้นเกล้าฯ ทั้งสององค์ ตลอดจนความเสียสละของทหารทุกนาย จึงสามารถเอาชนะผู้ก่อการร้ายฯ ในเขตเขาค้อได้สำเร็จในเวลา ๔ ปี ผู้ก่อการร้ายฯยอมวางอาวุธและเข้ามอบตัว การรบในพื้นที่จึงยุติลง

ยุทธภูมิกรุงชิง พ.ศ.๒๕๒๐

ค่ายกรุงชิงเป็นที่ตั้งชุมกำลังใหญ่ของกองบัญชาการผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ภาคใต้ อยู่บริเวณเทือกเขากรุงชิง ต.นบพิตร อ.ท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราช มีโรงงานวัตถุระเบิด แหล่งชุมนุม สถานพยาบาล ฯลฯ

กองทัพอากาศที่ ๔ ได้ขอกำลังนาวิกโยธิน จากกองทัพบก สนับสนุนการปราบปราม การปฏิบัติการเป็นไปด้วยความยากลำบาก พื้นที่ทุรกันดาร เต็มไปด้วยทุ่นระเบิด ระหว่างเดือน ก.พ. - ต.ค. ๒๕๒๐ หน่วยกำลังเฉพาะกิจนาวิกโยธินที่ ๒๐๑ (ฉก.นย.๒๐๑) มี น.ท. ศุภนิธย์ จุฑะพุทธิ เป็นผ.หน่วย สมทบด้วยกำลัง ตชด. ๑ หมวด และทหารช่างจาก ทบ. ๑ หมวด ขึ้นควบคุมทางยุทธการกับกองทัพอากาศที่ ๔ นำกำลังปิดล้อมพื้นที่และหาข่าว จากนั้นนำกำลังเข้ากวาดล้างตั้งแต่ ๓ มิ.ค. ๒๕๒๐

กำลังพลทุกนายสำนึกเสมอว่า “ภารกิจยอมอยู่เหนือสิ่งอื่นใด แม้ชีวิตของตน” ในที่สุด ฉก.นย.ก็สามารถยึดและทำลายค่ายกรุงชิงได้สำเร็จ เมื่อ ๑๕ เม.ย.๒๕๒๐

ยุทธภูมิช่องช้าง พ.ศ.๒๕๒๕

ช่องช้าง เป็นฐานที่มั่นของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ที่เข้มแข็งที่สุดในเขตภาคใต้ บริเวณเทือกเขาบรรทัด มีโรงงานผลิตวัตถุระเบิด โรงงานผลิตไฟฟ้าพลังงานน้ำตก ฯลฯ ถือว่าเป็นฐานที่มั่นที่เข้มแข็งที่สุดในเขตภาคใต้

กองทัพภาคที่ ๔ ได้ปฏิบัติการตามแผนยุทธการ “ไต้ร่มเย็น” เพื่อทำลายที่มั่นของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ โดยมอบให้ พ.ท.สาโรจน์ รบบำรุง เป็นหัวหน้าหน่วยปฏิบัติการทำลายล้างฐานที่มั่นฯ ตั้งแต่วันที่ ๑๘ ก.พ. ๒๕๒๕ การปฏิบัติการเป็นไปอย่างจำกัด กองทัพบกได้จัดส่งกำลังเฉพาะกิจเสือดำเข้าสมทบพร้อมทั้งการสนับสนุนกำลังทางอากาศ จากกองทัพอากาศ และเฮลิคอปเตอร์ ของกองทัพบก จนในที่สุดสามารถยึดฐานที่มั่นที่ใหญ่ที่สุดได้ คือ ค่ายเทคนิค ๙ ซึ่งเป็นหน่วยผลิตวัตถุระเบิดและโรงงานผลิตไฟฟ้าพลังงานน้ำตก ฯลฯ

ยุทธภูมิตายแดนภาคใต้ การยุติการต่อสู้ด้วยอาวุธของพรรคคอมมิวนิสต์มลายา พ.ศ.

๒๕๓๒

จากสถานการณ์กลุ่มโจรคอมมิวนิสต์มลายา หลบหนีการกวาดล้างอย่างรุนแรงของรัฐบาลสหพันธรัฐมลายา เข้ามาปฏิบัติการในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ของไทยตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๗ เป็นต้นมา กองทัพภาคที่ ๔ ประสบความสำเร็จด้านกำลังพล ยุทโธปกรณ์และงบประมาณ เพื่อผลักดันกลุ่มโจรฯ ออกจากประเทศแต่ไม่เป็นผลสำเร็จ

กองกำลังผสมเฉพาะกิจไทย ได้วิเคราะห์ว่า การยุติการสู้รบตามแนวชายแดน จะกระทำได้โดยวิธีเจรจาเพื่อแก้ไขปัญหา จึงพยายามให้มีการเจรจาสันติภาพทั้ง ๓ ฝ่าย ประกอบด้วย รัฐบาลมาเลเซีย พรรคคอมมิวนิสต์ มลายา และฝ่ายไทย จนในที่สุดสามารถตกลงในหลักการ เมื่อ ๓ พ.ย. ๒๕๓๒ ผู้แทนทั้ง ๓ ฝ่ายได้ลงนามในข้อตกลงสันติภาพ เมื่อ ๒ ธ.ค. ๒๕๓๒ ท่ามกลางสักขีพยานนับเป็นวันสิ้นสุดการต่อสู้ด้วยอาวุธ

การต่อสู้เพื่อป้องกันอธิปไตย หรือป้องกันผืนแผ่นดินไทย

ยุทธภูมินอนหมากมูน พ.ศ.๒๕๒๓

นอนหมากมูน เป็นหมู่บ้านในเขต อ.ตาพระยา จ.ปราจีนบุรี จากชายแดนไทย - กัมพูชา ๑ ก.ม. วันที่ ๒๓ มิ.ย. ๒๕๒๓ ทหารเวียดนามได้รุกล้ำโจมตีค่าย ๒๐๔ (เป็นพื้นที่ตั้งค่ายเขมรอพยพ) จึงเกิดการปะทะกับกองพันทหารราบที่ ๒ กรมทหารราบที่ ๒ รักษาพระองค์ ซึ่งได้รับการสมทบกำลังจากกองพันทหารราบที่ ๑ กรมทหารราบที่ ๓๑ รักษาพระองค์ กองร้อยลาดตระเวน กองพัน

ทหารม้าที่ ๑๑ และ ๑ หมวดรถถัง จากกองพันทหารม้าที่ ๒ สามารถยึดที่หมายและอาวุธยุทโธปกรณ์จาก
ข้าศึกได้เป็นจำนวนมาก ฝ่ายไทยถอนตัวกลับที่ตั้ง เมื่อ ๒ ก.ค. ๒๕๒๓

แม้ไม่สามารถผลักดันข้าศึกออกนอกประเทศได้โดยเด็ดขาด แต่ทหารหาญของเราก็ได้ฝากฝีมือ
การรบไว้ให้เป็นที่ประจักษ์แก่ฝ่ายศัตรู อันนับเป็นเหตุการณ์ที่ยากจะลืมเลือนและเป็นเกียรติประวัติ
สมกับคำว่า “ทหารของชาติ”

ยุทธภูมิช่องบก พ.ศ.๒๕๒๘ – ๒๕๓๑

วันที่ ๔ ก.ค.๒๕๒๘ กำลังทหารเวียดนาม ๓ กองพล รุกล้ำเขตแดนไทย เข้ามา ๕ ก.ม. เพื่อ
กวาดล้างกลุ่มเขมรแดง ซึ่งหลบหนีเข้ามาอยู่ตามแนวชายแดน แต่ไม่สามารถใช้กำลังรบและอาวุธ
ได้เต็มที่เนื่องจากมีชาวเขมรอพยพ อยู่เต็มพื้นที่ ในปี ๒๕๒๙ หลังจากอพยพราษฎร ออกนอก
พื้นที่ พล.ท.อิสระพงษ์ หนูนุกัถิ แม่ทัพภาคที่ ๒ ได้สั่งการให้กองกำลังสุรนารี ประกอบด้วย กรม
ทหารราบที่ ๖ และ กรมทหารราบที่ ๑๖ ผลักดันข้าศึกให้พ้นเขตชายแดน แต่ยังไม่สามารถ
บรรลุผล ต่อมาจึงได้จัดตั้งกองบัญชาการทางยุทธวิธี ขึ้นที่บ้านเก่าขาม อ.น้ำยืน จ.อุบลราชธานี

๑๐ เม.ย.๒๕๓๐ กรมทหารราบที่ ๓ , ๖ , ๑๖ และ ๒๓ กับกรมทหารพรานที่ ๓๑ , ๒๓ และ
๒๖ ได้เข้าตีข้าศึกพร้อมกันทุกที่หมาย สามารถยึดพื้นที่ตามแนวชายแดนกลับคืนได้สำเร็จใน พ.ศ.
๒๕๓๑

ยุทธภูมิตำน้ำจืด พ.ศ.๒๕๓๐ – ๒๕๓๑

สาเหตุการปะทะกันระหว่างไทย กับ ลาว มาจากปัญหาสัมปทานป่าไม้
วันที่ ๓๐ พ.ค. ๒๕๓๐ ทหารลาวได้เข้ามายิงราษฎรไทยบริเวณบ้านร่มเกล้าเสียชีวิต และปะทะกับ
กำลังของกองร้อยทหารพรานที่ ๓๔๐๕ ที่ออกลาดตระเวน และวันที่ ๖ ส.ค. ๒๕๓๐ ทหารลาว
และเวียดนาม ๑ กองพัน เข้าโจมตีฐานปฏิบัติการกองร้อยทหารพรานที่ ๓๔๐๕ ที่บ้านร่มเกล้า

วันที่ ๑ ก.ย. ๒๕๓๐ กองทัพภาคที่ ๓ จัดส่งกำลังกองพลทหารม้าที่ ๑ ออกลาดตระเวน
ซึ่งได้ปะทะกับกองกำลังฝ่ายลาว และตรวจพบฐานปฏิบัติการฝ่ายลาว ที่บริเวณเนิน ๑๔๒๘ ฝ่าย
ไทยจัดกำลังกองพันผสม พร้อมกับใช้กำลังทางอากาศและปืนใหญ่โจมตีฝ่ายข้าศึก แต่ไม่สามารถ
ยึดที่หมายได้เนื่องจากภูมิประเทศเป็นที่สูงชัน ในที่สุดฝ่ายลาวตัดสินใจยุติ การสู้รบเพื่อเจรจา
หยุดยิงเมื่อ ๑๙ ก.พ. ๒๕๓๑ ณ บ้านร่มเกล้า อ.ชาติตระการ จ.พิษณุโลก

เกร็ดเสริม

สงครามเย็น หมายถึง การต่อสู้ทางแนวคิดทางการปกครองระหว่างมหาอำนาจ
สหรัฐอเมริกา ซึ่งใช้ระบอบประชาธิปไตย กับ สหภาพโซเวียต ที่เป็นผู้นำในระบอบคอมมิวนิสต์
เริ่มตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ จนถึงสหภาพโซเวียตล่มสลาย (ค.ศ.1991)

อาวุธยุทโธปกรณ์ ในห้องโถงจัดแสดง

เครื่องยิงลูกระเบิด ค.82 มม. แบบ M1937

เครื่องยิงลูกระเบิด แบบ 84 (ค.84)

ประเภท อาวุธประจำหน่วย

ระยะยิงไกล 3,800 ม.

ระยะยิงหวังผล 2,300 ม.

กระสุน ใช้กระสุนระเบิดชนวนกระแทก บรรจุทาง

ปากลำกล้อง

การนำมาใช้ในสนาม แยกชิ้นส่วนแบกหาม

เครื่องยิงลูกระเบิด 121 มม.

ปืนใหญ่ต่อสู้อากาศยานขนาด 20 มม. (แมตเสน)

กว้างปากลำกล้อง 20 มม.
ระยะยิงไกล 5,000 หลา
ระยะยิงหวังผล 2,000 ม.

ปืนไร้แรงสะท้อน M20 Recoilless Rifle 75 มม. (ปรส.75)

ระยะยิงไกลสุด 3,800 ม.
ความจุกระสุน 1 นัด
เจาะเกราะได้ถึง 4 นิ้ว
คำเตือน : ปืน ปรส. ทุกชนิดเสียงดังมาก
เวลายิงหากไม่ได้ใส่เครื่องป้องกันหูอาจเกิด
อันตรายต่อระบบการได้ยินอย่างร้ายแรงได้
และที่สำคัญห้ามไปยืนบริเวณใกล้ปากและ
ท้ายลำกล้องโดยเด็ดขาด

ปืนไร้แรงสะท้อน B36

